

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder. — Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Drs R. H. Bremmer, Zwolle; Ds J. van Bruggen, Assen; Drs D. J. Buwalda, Kampen; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds L. Doekes, Hilversum; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; P. Groen, Rotterdam; Prof. B. Holwerda, Kampen; K. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Apeldoorn; Ds H. Knoop, Rotterdam; Ds J. Meester, Haarlemmermeer; Mr Dr J. Meulink, Enschede; Drs H. M. Mulder, Kampen; Dr G. K. Schoop, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds H. J. Schilder, Utrecht; Ds J. Smelik, Groningen; Dr H. Smilde, Groningen; Ds J. P. v. d. Stoel, Grootegast; D. Stroo, Bussum; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visée, Kampen; Ds C. Vonk, Schiedam; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen; voor medewerkers: rechtstreeks aan hen of aan de administratie.

Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goes. Tel. 2424 — Postrek. Nummer 406040 ten name van „DE REFORMATIE“, GOES.

Abonn.: f 4.— per halfj., buitenl. f 10.— per jaar; losse nummers 20 cent, alles bij vooruitbetaling. Advertentiën: 20 cent per m.m.

INHOUD. Hoofdartikel: Apostolische successie. — Uit de Schrift: Velen geroepen..... weinigen uitverkoren (Mt. 22:14). — Kerkelijk leven: Wees „anti“, maar niet „een anti“..... en heelemaal niet „een contra“. — Rechtskracht en rechtswerking. — De onbevleete ontvangenis van Maria. — Breedheid van de „versmaalde gemeente“.

— Gedicht. — Op en om 't kerkplein: Haak-in-actie. — Zending en Evang.: De Zendingarbeid op Oost-Soemba nog niet afgelopen. — Kort Verslag. — Een goed idee. Wie werkt er mee? — Aan een jongeren tijdgenoot: Gananja in de woestijn. — Jeugdleven. — Groninger Brieven. — Perschoon. — Kerknieuws.

Apostolische successie

HOOFDARTIKEL

ROME'S „BLASPHEMISCHE USURPATIE“.

Een onzer lezers verzocht ingelicht te worden over de „apostolische successie“; gaarne willen we hem van antwoord dienen; voor nader onderzoek raadplege men de literatuur-opgave¹⁾.

In Rome bevindt zich op de piazza San Pietro, het ruime plein vóór den St. Pieter, een obelisk, door het klassieke Rome op Egypte veroverd en door keizer Caligula naar Rome getransporteerd, om te dienen als spina (keerpunt) in den circus; onder de oorspronkelijke heidensche hiërogliefen leest men thans in de latijnsche taal: „Christus overwint, Christus heerscht, Christus beveelt, Christus beschermt zijn volk tegen alle kwaad“. Deze tweemaal inscriptie op den „versteenden zonnestraal“ is een (ongewild en onbedoeld) symbool: christendom en heidendom. Rome heeft de ingedrongen heidensche elementen gehandhaafd, niet uitgezuiverd; zij heeft het absolute, kwalitatieve verschil zonde—genade vervangen door de relatieve, kwantitatieve onderscheiding natuur—genade; zij heeft in de leer van de mystische contemplatie, de twee naturen van Christus, de transsubstantiatie en de aanschouwing Gods door de zaligen in den hemel, die daar God in Zijn Wezen zouden zien, Zijn eigenschappen en de drie Personen, de volstrekte grenslin tusschen Schepers en schepsel uitgewischt en op het voetspoor van de heidensche neo-platonische mystiek de vergoddelijking van den mensch staande gehouden: de mensch zou zich op grond van bovennatuurlijke gaven al hooger verheffen om ten slotte God gelijk te worden.

Zoals het is in de leer, is het ook in de kerkge-

ring. In den St. Pieter zelf loopt alles uit op het groote koor en daar bevindt zich de reusachtige cathedra (stoel) van Petrus, een bronzen troon, gedragen door de vier groote kerkleeraars: in de hoofdkerk van de Roomsche gemeenschap is de eereplaats ingeruimd voor den pauslijken zetel, voor een mensch. Alle oogen en harten moeten zich naar hem richten om in hem Gods heerlijkheid op aarde te aanschouwen en te bewonderen: menschevergoding. In de adoratie die men hem toebrengt hebben kardinalen het voorrecht, hem den (geschoeiden) voet, daarna de (door den zoom van den grooten vespermantel bedekte) hand te kussen; patriarchen, aartsbisschoppen, bisschoppen en abten kussen eerst den voet, dan de knie; de overige stervelingen worden alleen tot den voetkus toegelaten; men noemt hem den vicarius (plaatsvervanger) van Christus op aarde, men spreekt hem aan als de Heilige Vader, Allerheiligste Vader, Uwe Heiligheid; op het 5e Lateraanconcilie riep de Kanonicus van Padua den paus toe: gij zijt de Herder, de Geneesheer, de Bestuurder, de Verzorger; gij zijt ten slotte de tweede God op aarde. Terecht heeft Harnack opgemerkt, dat de aanbidding van den paus slechts een kwestie van tijd is.

DE APOSTEL PETRUS EN DE SUCCESSIE.

De Roomsche kerk leert, dat de bisschoppen (episkopen) de opvolgers zijn van de apostelen. Wel is er verschil. In vier zaken: de onmiddellijke roeping bij de apostelen, de onbeperkte en algemeenheid van hun zending, hun onbeperkte volmacht en de onfeilbaarheid hunner leer. Wanneer nu gezegd wordt: het apostolaat is voortgezet in het episcopaat, houde men

stratiae Catholicae); Du Plessis Mornay (Le Mystère d'Iniquité, c'est à dire, l'Histoire de la Papauté); Du Moulin (De Monarchia temporalis Papae; Nouveauté du Pape); Blondel (De episcopis ac presbyteris; De la primauté en l'Eglise); Basnage (Histoire de la religion des Eglises Réformées, dans laquelle on voit la succession de leur église); Salmasius (De primatu Papae Romani); Usserius (De..... christianorum ecclesiarum continua successione et statu historica explicatio); Bilsen (The perpetual Government of Christ's Church).

Verder vestigen we de aandacht op de handboeken over kerkgeschiedenis, kerkrecht en symboliek, op dogmenhistorische werken (Harnack I, S. 399—425, 490—496; Seeberg I, S. 307 ff, 311 ff; Loofs 4, S. 134, 209); op dogmatieken uit vroeger en later tijd, b.v.: Calvin's Institutie (vert. Sizoo, deel III, bl. 88—163); A Marck's „Merch“ (1705, bl. 904—915); Synopsi purioris theologiae (ed. Bavinck, pag. 445—458); F. Turretinus in het 4e deel van zijn Institutio theologiae elencticae: De necessaria secessione nostra ab ecclesia romana; Bavinck's Dogmatiek (IV, bl. 377—401); Honig's Handboek (bl. 738—741, 744—747), enz. enz.

Tenslotte wijzen we op artikelen in theologische encyclopedieën, b.v. Herzog-Hauck, Realencyclopädie (merkwadigerwijs geen artikel over successio apostolica, evenmin als „Die Religion in Geschichte und Gegenwart“ artt. Episcopal-system, Papal-system, Verfassung, etc.

in 't oog, dat het apostelschap alleen maar is een buitengewone en voorbijgaande vorm van het bischopsambt.

Bij één apostel is het echter anders. Hij zou, als eerste en eeuwig principe van de eenheid der kerk, haar fundament wezen. Zijn apostolaat is blijvend. Namelijk dat van den apostel Petrus. Hij was onderscheiden van de andere apostelen, want hij bezat behalve het apostolaat ook het primaat, en deze voorrangspostie was bepaald door de behoeften, die de stichting der kerk meebracht. Hij heeft de gemeente van Rome gesticht, hij heeft in die stad (veelal meent men: 25 jaar) gewoond en gewerkt, hij heeft daar naast het apostelschap ook het primaat over de gansche kerk uitgeoefend, hij heeft en zijn apostolaat en het primaat aan één bepaalden opvolger (Linus) overgedragen. Vraagt men nu naar het verschil tusschen het apostolaat van Petrus en dat van zijn opvolgers, dan ligt dat niet in vier, doch slechts in twee zaken, n.l. in Petrus' onmiddellijke zending en in de onfeilbaarheid der leer. Maar dit laatste verschil is niet zoo groot als het schijnt: Petrus bezat wel de voortdurende onfeilbaarheid door een doordringende vervulling met den Heiligen Geest, doch de paus is ook onfeilbaar, zij het dan incidenteel, n.l. door assistentie des Heiligen Geestes, zoodat hij wel geen nieuwe openbaringen ontvangt en geen nieuwe leer kan voordragen, maar hij kan de door de apostelen overgeleverde openbaring getrouw bewaren en uitleggen, en dit geschiedt zóó, dat hij, sprekende vanuit zijn kathedra en als herder en leeraar van alle christenen een leer over geloof of zeden vaststeltend, door Goddelijke ondersteuning de onfeilbaarheid deelachtig is, uit zichzelf, niet eerst tengevolge toestemming van de kerk. In de praktijk wordt het aldus, dat de paus ook feiten kan vaststellen, zoover deze met geloof en zeden samenhangen, b.v. of Mozes de schrijver is van de eerste 5 boeken der H. Schrift, of Petrus in Rome geweest is als bisschop, enz. — en wat blijft er over, dat niet met geloof of zeden samenhangt?

In de tweede helft der tweede eeuw kwam de gedachte op, dat de bisschoppen door de apostelen in de gemeenten waren aangesteld, in regelmatige successie elkander opvolgden en daarom dragers waren van het charisma der waarheid. Van nu af maakte niet meer het woord der apostelen, d.i. de Heilige Schrift, uit, welke kerk de leer der apostelen onveranderd handhaaft, maar de Schrift werd van haar zelfstandigheid en autoriteit beroofd, het werd nu: de kerk gaat boven 't Woord uit: de in onafgebroken successie van de apostelen afstammende bisschoppen gingen uitmaken wat de leer der apostelen is. Zelfs wordt na de afkondiging van het dogma der onfeilbaarheid (1870) de apostolische successie der ambtsdragers geheel en al door de gemeenschap met den paus bepaald. De eenheid met den paus is noodzakelijk om een bisschop rechtmatige opvolger der apostelen te doen zijn. Omgekeerd wordt de apostolische successie die een bisschop deelachtig is terstond ijdel, als hij de gemeenschap met den paus verlaat. Wat de paus ook ten dezen verordeneert is in laatste instantie, omdat hij het zegt, onomstootelijk regel en wet.

SUCCESSIE BUITEN DE ROOMSCHE KERK.

De grieksch-katholieke of oostersche kerk houdt eveneens vast aan de apostolische successie; alleen wordt daar de autoriteit der kerk niet gerepresenteerd door hiërarchische personen, maar door „heilige mysteriën“. In Duitschland gingen alle bisschopsrechten over op den lutherschen landsvorst; sommige landkerken hebben een bisschop als geestelijk leider: